

TALLER 0.0 D'ARQUITECTURA

PDI responsable de la bona pràctica

Daniel García-Escudero

Membres de l'equip
que l'ha desenvolupat i aplicat

Carles Marcos Padrós

Berta Bardí Milà

Titulació o titulacions en què
s'ha realitzat la bona pràctica i nivell (1r curs, ...)

Arquitectura - nivell preuniversitari

Assignatura o assignatures
i tipologia (obligatòria, optativa, ...)
Curs d'Arquitectura per a Futurs Arquitectes
- Assignatura preuniversitària no reglada

Àmbit de coneixement UPC
Arquitectura, Urbanisme i Edificació

Alumnat implicat i grups
25 estudiants (13 i 12 per curs)

Trajectòria/recorregut
2 anys acadèmics (juliol 2012 i juliol 2013)

Resum

El Taller 0,0 d'arquitectura està adreçat a possibles estudiants i estudiantes interessats en la carrera d'arquitectura i té com a objectiu principal ajudar-los a decidir sobre el seu futur universitari. La decisió de quina carrera han de triar determinarà, en gran part, la seva vida acadèmica i professional. És per això que es proposa donar suport a aquesta decisió mitjançant una breu experiència prèvia a la mateixa universitat (5 dies lectius). En concret, es pretenen donar les bases necessàries a l'estudiantat de 4t d'ESO, batxillerat o cicle formatiu que ha d'escollir una carrera en un futur pròxim perquè pugui respondre de forma clara a la pregunta: *Vols estudiar arquitectura?*

Paraules clau

Debat dirigit

Aprenentatge basat en
problemes/projectes
(ABP o PBL)

Aprenentatge
cooperatiu (AC)

Presentació

Per què un curs com aquest?

El Taller 0,00 d'arquitectura sorgeix en un moment de necessària reflexió sobre el paper de l'arquitecte i de l'arquitectura en la societat actual, un paper que ha de superar la banalització de la professió que ha suposat l'auge dels arquitectes estrella i les caduques obres d'autor dels últims anys.

Així doncs, el taller pretén respondre, per una banda, a la necessitat —ara més que mai— d'apropar l'arquitectura a la societat i per l'altra, vol reflectir la voluntat de mostrar, reflexionar i experimentar l'arquitectura de la manera més senzilla possible. També és objectiu del curs anticipar, afavorir que el futur estudiantat es familiaritzi amb l'entorn universitari, experimenti la manera de treballar de l'estudiantat d'arquitectura i conegui de primera mà l'experiència d'altres alumnes que estudien o han cursat els estudis recentment. En definitiva, es volen proporcionar arguments objectius perquè la tria de cada participant s'ajusti als seus interessos, a les seves capacitats i condicions personals.

En aquesta línia, el taller s'emmarca en la tradició docent de l'ETSAV engegada el 1994 pel Curs d'Introducció a la Carrera d'Arquitectura. Llavors, només dos anys després de la inauguració del Campus de Sant Cugat, s'inicia una assignatura reglada no troncal adreçada a l'estudiantat que comença els estudis d'Arquitectura al febrer i que té durant el primer quadrimestre (setembre-gener) una oportunitat per iniciar-se en les habilitats que seran necessàries durant la carrera. Aquesta assignatura, que s'imparteix en l'actualitat com a assignatura optativa, va ser pionera a l'Estat espanyol i va començar una clara voluntat de l'ETSAV per facilitar l'ingrés dels nous estudiants ja matriculats.

Tanmateix, el taller i la metodologia que aquí es presenta se situa en un estadi previ a l'inici de la carrera, concretament, en el moment en què l'estudiantat d'ESO, batxillerat o cicle formatiu es planteja la cabdal decisió de quina carrera ha d'escollir.

Quins són els objectius dels curss?

El curs està adreçat a possibles estudiants d'Arquitectura i té com a objectiu principal ajudar-los a decidir sobre el seu futur universitari. La decisió de quina carrera han de triar determinarà, en gran part, la seva vida acadèmica i professional. És per això que es proposa donar suport a la decisió mitjançant una breu experiència prèvia a la mateixa universitat. Es pretenen donar les bases necessàries a l'estudiantat de 4t d'ESO, batxillerat o cicle formatiu que ha d'escollir una carrera en un futur pròxim perquè pugui respondre de forma clara a la pregunta: *Vols estudiar arquitectura?*

Així doncs, el curs pretén convertir a un grup d'alumnes d'institut en estudiants de grau, amb la finalitat que durant una setmana puguin experimentar en pròpia persona què significa estudiar a la universitat, i especialment la carrera d'Arquitectura. Per aquest motiu, el curs es porta a terme a les aules de taller de l'ETSAV, de la mateixa manera que ho fan els estudiants d'Arquitectura. Totes les activitats són pràctiques i en grup, i van precedides per una petita classe instrumental que emmarca els objectius de cada dia. Durant els exercicis, es treballa incentivant el diàleg, la presa de decisions en equip i l'argumentació ordenada d'idees. Un tret distintiu dels estudis d'Arquitectura és l'exercici del debat i l'exposició pública com a vehicles per evolucionar en la formació personal i la reflexió col·lectiva.

Conseqüentment, es tracta de descobrir al futur estudiantat universitari el món de l'arquitectura a través d'una sèrie d'exercicis pràctics, que li permetin adquirir coneixements i destreses bàsics. Aspectes com la mida i la proporció d'objectes i elements, la utilitat i el confort dels espais, el nexa entre ordre estructural i composició, l'adequada relació entre interior i exterior, el vincle entre sistema constructiu i expressió plàstica, i la relació entre l'arquitectura i la ciutat. En definitiva, es tracta de donar un bagatge arquitectònic inicial que pot ser útil tant a aquells que finalment acabin escollint aquesta carrera, com als qui no la triïn.

Per altra banda, l'augment de les matrícules i les taxes universitàries han convertit l'elecció dels estudis de grau en un tema no només vocacional sinó també econòmic. És per aquest motiu que sembla raonable oferir un taller com el que aquí es presenta, en el qual el futur alumnat universitari té l'oportunitat de conèixer l'entorn físic i treballar els continguts amb què es trobarà en el cas que decideixi estudiar Arquitectura. D'aquesta manera, s'aconsegueix que l'alumnat tingui un coneixement mínim previ de la carrera en el moment d'escollir la millor opció per al seu futur.

Perfil de l'estudiantat

Dels 13 estudiants de la primera edició, 1 havia cursat 4t d'ESO, 6 1r de batxillerat i 6 més 2n de batxillerat. D'aquests últims 6, 4 van començar a l'ETSAV i 2 a l'ETSAB. Dels 12 estudiants de la segona edició, 5 havien cursat 4t d'ESO, 3 1r de batxillerat i 4 més 2n de batxillerat. D'aquests últims 4, 2 van començar a l'ETSAV, 1 a l'ETSAB i 1 Arquitectura als EUA.

Es constata que a la segona edició va augmentar sensiblement el nombre d'estudiants de 4t d'ESO, en una etapa just prèvia a l'elecció de l'especialitat de batxillerat. És per això que el curs també es converteix en una activitat que ajuda a triar d'una manera més conscient i raonada la branca de batxillerat; tria que determina, en gran mesura, el ventall de carreres universitàries que posteriorment es poden cursar. En aquest sentit, la vocació del curs es reafirma tant com a eina de foment de les vocacions científicotècniques, com d'activitat que facilita la tria de l'especialitat de batxillerat, aspecte que dóna suport als tutors i tutores dels instituts.

Planificació de la bona pràctica i descripció de les activitats que s'han dut a terme

Com i què es treballa?

El taller s'organitza en cinc temes de treball independents, un per cada dia lectiu: "Dibuixar un plànol", "Il·luminar un espai", "Organitzar una casa", "Pensar la ciutat"

i “Construir una estructura”. Els diferents temes afronten aspectes diversos i essencials dels estudis d'Arquitectura. Aquests temes s'enuncien a través de verbs, d'accions concretes que es poden portar a terme a l'aula. S'evita així una aproximació purament conceptual o teòrica, que es substitueix per l'acció raonada i la implicació directa treballant “mans a l'obra”.

○ Dibuixar un plànol (dia 1)

En el món de l'arquitectura, un dels principals mitjans per projectar i interpretar la realitat és el dibuix. Reconèixer i representar l'entorn immediat suposa un aprenentatge per tal de desenvolupar un pensament gràfic. Aquest ha de permetre iniciar-se en les estratègies, convencions i tècniques de representació de formes i espais. Així doncs, aprendre a realitzar un dibuix, d'ordre tècnic o artístic, suposa aprendre a mirar, comunicar i imaginar. Finalment, pensar en el dibuix també és pensar en la geometria i les proporcions dels objectes, les figures i els espais que representem.

○ Il·luminar un espai (dia 2)

Davant la pregunta “què és un espai?”, el filòsof neoplatònic Procle ja va respondre: “No és una altra cosa que subtil llum.” Si entenem que l'arquitectura és l'art de l'espai, és fàcil associar aquests dos termes indispensables, on la llum determina la percepció i la sensació de l'espai arquitectònic. De fet, l'espai que captura i defineix els límits de qualsevol construcció no es percebria si no fos per la intersecció entre la llum i l'ombra. Al llarg de la història, espai i llum han estat termes associats que han definit el caràcter de les grans arquitectures de tots els temps, des de la llum immòbil i ingràvida del Panteó de Roma, passant per l'acolorida i immaterial llum gòtica, fins a arribar als espais de l'arquitectura moderna, on la llum es converteix en transparència i claror.

○ Organitzar un casa (dia 3)

Una de les diferències essencials entre l'arquitectura i la resta d'arts és la utilitat. Ni la pintura ni l'escultura tenen una funció pràctica dominant, més enllà de la fruïció del sentit. En el cas de l'arquitectura, les obres serveixen a una finalitat que s'ajusta a un programa de necessitats en funció de la seva tipologia (una escola, un museu, un casa, etc.), del lloc on s'ubiquen i del sistema constructiu que les suporta. El programa s'acaba concretant en una sèrie d'espais, als quals podem denominar genèricament *sales*. Les sales s'agrupen en un cert ordre, amb l'escala i la proporció adequades. L'agrupació i la relació de les sales no és indiscriminada ni aleatòria, sinó que ha de respondre a certes regles que a l'arquitectura clàssica rebien el nom d'*ordre arquitectònic, disposició, proporció i distribució*.

○ Pensar la ciutat (dia 4)

La tasca de l'arquitecte, des de l'antiguitat, ha transcendit la mera construcció d'edificacions aïllades, ja siguin públiques o privades. La suma de les construccions i les seves relacions amb el lloc ha format part de les preocupacions de les diferents disciplines que s'han encarregat de pensar la manera d'habitar el món. Així, les edificacions com a conjunt espontani o planificat esdevenen un artefacte més complex que les seves parts, d'escala territorial, al qual denominen *ciutat*. En la ciutat, tan importants són els elements sòlids (les edificacions), com els buits (les places i els carrers). Els buits acostumen a establir la xarxa d'espais que vertebraren la ciutat i li donen sentit com a lloc cívic i col·lectiu. En darrer lloc, cal adonar-se'n que la manera

d'estructurar el territori i el paisatge on vivim no difereix gaire de la manera en la qual hem organitzat una casa. De fet, com ja va dir l'arquitecte holandès Aldo Van Eyck: “Una ciutat no és una ciutat tret que sigui també una casa enorme; una casa és una casa només quan també és una ciutat diminuta.”

○ Construir una estructura (dia 5)

En el món de l'arquitectura, l'estructura és l'entramat estable i equilibrat d'elements sustentadors que transmeten al terreny les càrregues horitzontals i verticals que produeix el seu propi pes i/o el pes dels objectes i les persones que hi recolzen. Al llarg de la història, aquest conjunt d'elements s'ha identificat amb l'arquitectura mateixa. Un cas paradigmàtic és el temple clàssic, on el sistema de murs i columnes constitueixen per ells sols els espais de culte. Tanmateix, l'evolució de l'arquitectura també ha permès desvincular els elements estructurals dels de distribució i tancament, de manera que han esdevingut en molts casos realitats separades però coherents i necessàriament vinculades.

Cadascun dels temes es pot abordar des de les disciplines clàssiques que conformen l'arquitectura i que s'organitzen en diferents departaments: Projectes Arquitectònics, Urbanisme i Ordenació del Territori, Construccions Arquitectòniques, Estructures a l'Arquitectura, Composició Arquitectònica i Expressió Gràfica Arquitectònica. És així com es pretén donar una imatge transversal i heterogènia d'una activitat, la de l'arquitecte, que intervé en la realitat des de la seva complexitat i les seves diferents escales, que van des del projecte a l'urbanisme, de la tecnologia a la teoria i del paisatgisme al disseny.

Cada tema es treballa durant una jornada de cinc hores que es divideix en tres parts:

○ Reflexió teòrica

Una primera part de 20 minuts, en la qual es presenta el tema a través de diversos exemples i obres d'arquitectura de tots els temps, fent bona aquella dita de Gaudí: “La ciència s'aprèn amb principis i l'art amb exemples.”

○ Pràctica

Després d'una breu introducció, en la qual s'explica l'exercici, es dona pas a la part pràctica, que es desenvolupa per equips i amb el suport del professorat.

○ Reflexió conjunta

Tots els exercicis estan pensats per obtenir resultats tangibles, en forma de dibuix o maqueta, que permeten que al final de cada sessió de treball es pugui fer una darrera part de reflexió conjunta. Així, l'alumnat és capaç de veure reflectit l'esforç en un material físic i pot treure conclusions del procés de treball i dels resultats.

Exercicis concrets

La complexitat i durada de cada exercici s'adapta al format reduït del curs i als coneixements de l'alumnat, sense oblidar que, el que es vol, és parlar d'arquitectura. D'aquesta manera, es pretenen desenvolupar especialment algunes de les capacitats que ha de tenir un arquitecte: imaginació espacial i visual, destresa manual, pensament analític i raonament crític, coordinació i organització d'equips, planificació del treball, i un interès equilibrat entre la cultura artística i la científica.

○ Dibuixar un plànol (dia 1)

La primera activitat pràctica planteja reunir tres aspectes de la representació arquitectònica: entendre les convencions gràfiques en planta, alçat i secció; desenvolupar la imaginació arquitectònica necessària per assimilar-les com un conjunt que representa un espai més enllà del dibuix, i observar la relació entre les mides del cos humà i els objectes i espais que l'envolten. Per això, es dibuixa a escala real el cos d'alguns companys amb alguns mobles de l'aula i, finalment, es dibuixa a escala l'aula sencera, on cos i mobles es relacionen.

Material: estris de dibuix i paper de gran format; cintes mètriques.

○ Il·luminar un espai (dia 2)

El segon exercici planteja la manipulació d'un espai interior a partir de l'experimentació mitjançant la llum. Cada grup disposa d'una caixa de cartró que serveix com a maqueta d'una habitació ideal. En aquesta "habitació" es realitzen dues operacions que impliquen la definició i el disseny de les fonts de llum; o bé es desproveeix del sostre, de manera que s'hagi de construir una nova coberta que permeti l'entrada de llum zenital (lluernes); o bé es desproveeix d'una de les parets, de manera que s'hagi de construir una part d'una nova façana, on s'han de practicar entrades de llum lateral (finestres). Cal argumentar les decisions preses en el moment de proposar les obertures i observar l'espai resultant. Amb aquest exercici es pretén comprovar fins a quin punt la llum determina la percepció de l'espai arquitectònic.

Material: caixes de cartró; objectes elementals per manipular: envasos, tapes, etc., translúcids, transparents, de colors i formes diverses; cola, cúters, tisores i regles.

○ Organitzar un casa (dia 3)

Per tal de començar a assimilar certs criteris de disposició i agrupació d'espais, l'exercici planteja l'organització d'una casa. Es treballa mitjançant caixes de llumins de tres mides diferents, que s'han d'organitzar en un solar rectangular amb un carrer d'accés, una orientació, un arbre o una preexistència construïda, segons cada grup. A cada caixa se li assigna una distribució estàndard —segons la decisió de cada grup— que pugui relacionar-se amb la resta. Un cop agrupades les caixes de forma raonada, la casa estarà distribuïda i caldrà cobrir-la. El següent pas és completar les cases construint-ne les cobertes, element indispensable per donar sentit a la casa i per acabar de caracteritzar el conjunt, tant des del punt de vista interior com de la forma exterior.

Material: caixes de llumins de 3 mides, cola ràpida, tisores, cúters i bases de cartró ploma.

○ Pensar la ciutat (dia 4)

Per abordar la dimensió col·lectiva però també arquitectònica de l'urbanisme, es treballa sobre uns trams ideals de ciutat. L'exercici consisteix en la reproducció de diferents trames o quadrícules de ciutats com Barcelona, Manhattan o Buenos Aires. Les quadrícules defineixen la mida i la proporció de les illes sobre les quals s'hauran de situar diferents conjunts d'edificis, atenent a una breu normativa que es proporciona. Els diferents trams s'han d'unir per formar una única ciutat, fent-hi els ajustos necessaris. Del que es tracta no és de produir una escultura, sinó d'entendre la maqueta com una ciutat imaginària, on s'han d'investigar les relacions més idònies per produir els millors espais buits i plens possibles.

Material: peces de fusta de DM de diferents mides i bases de cartró ploma.

○ Construir una estructura (dia 5)

Per tal de començar a experimentar el paper de l'esquelet estructural de qualsevol construcció, l'últim exercici del curs planteja la construcció, en grup i a escala real, d'un petit porxo sota el qual es puguin aixoplugar diverses persones. Es tracta de cobrir una superfície aproximada de 10 m² amb una sèrie d'elements donats: barres de fusta de 40 cm de longitud i 3 mm de diàmetre articulades. Per tant, s'ha de resoldre la construcció d'un sostre i els seus suports (pilars), de manera que s'obtingui una estructura estable, equilibrada i coherent.

Material: pals de fusta de 40 cm, pilotes de porexpan i gomes elàstiques.

Avaluació i resultats

Resultats obtinguts

A partir del programa docent preparat per a les dues edicions del curs, s'ha realitzat una publicació, un blog i una pàgina de Facebook:

<http://cursfutursarquitectes.tumblr.com/>

<https://www.facebook.com/volsestudiararquitectura>

http://issuu.com/dge1979/docs/curs_d_arquitectura_per_a_futurs_arquitectes

http://issuu.com/dge1979/docs/2013_programa_issue

Tot aquest material ha estat un vehicle per difondre els resultats del curs, tant pel que fa al material (maquetes, dibuixos, vídeos, etc.), com pel que fa als conceptes (enunciats, textos de referència, etc.). Tractant-se d'un curs que pretén fomentar les vocacions científicotècniques, s'ha considerat necessari extrapolar l'experiència fora de l'aula, de manera que pugui arribar a més estudiants i esdevenir un material útil per si sol.

Per altra banda, la metodologia del curs ha estat exposada al congrés UNIVEST 2013 i a les jornades JIDA'13 (UPC-ICE), en el marc del grup d'innovació docent GILDA, del qual el professorat del curs formem part. En últim lloc, el curs ha rebut el premi PREMI EDU21 D'EDUCACIÓ 2013 com a millor treball d'impuls de les vocacions científico-tècniques, que concedeixen la Fundació Jordi Pujol en col·laboració amb Everis, en aquesta categoria.

Impacte del curs en l'estudiantat

S'han realitzat entrevistes a tres estudiants de la primera edició del curs per tal de conèixer la seva experiència després d'iniciar els estudis universitaris; dos d'ells van començar a l'ETSAV i un a l'ETSAB:

<http://cursfutursarquitectes.tumblr.com/post/53847681751/entrevistes-a-exalumnes-loleguer-teixidor-ha>

<http://cursfutursarquitectes.tumblr.com/post/60758546855/entrevistes-a-exalumenes-la-clara-rosell-de>

Impacte del curs en el professorat

Roger Sauquet, *Dr. arquitecte i sotsdirector de Cultura i Comunicació de l'ETSAV i professor del Departament de Projectes Arquitectònics (ETSAV-UPC):*

L'estiu passat es realitzà la segona edició del Curs d'Arquitectura per a Futurs Arquitectes a l'Escola d'Arquitectura del Vallès. Aquest curs, portat a terme per tres joves professors de l'Escola, pretén introduir en la tasca de l'arquitectura aquells estudiants de batxillerat que ho vulguin.

El seu objectiu va més enllà de ser un curs d'orientació en els estudis (que ho és, també) i inclou una particular manera d'entendre la professió vinculada a la plasmació física d'estructures, l'exercitació amb les mans, l'observació d'efectes de llum a les maquetes, la "construcció" volumètrica de l'espai urbà... El curs s'escapa, doncs, de la pura teorització de l'ofici i introdueix els alumnes en l'experiència arquitectònica, que no és altra que l'experiència física i dels sentits que els mateixos estudiants senten en plasmar les maquetes i les estructures que els professors els proposen. Aquesta exercitació té una certa relació amb algunes experiències del pla d'estudis de l'ETSAV, com ara el Curs d'Introducció a l'Arquitectura o els mateixos tallers d'Arquitectura i Projecte. Per tant, el curs és també una introducció en la manera com la nostra escola entén els estudis d'arquitectura, des de la construcció física de l'espai i des de l'experiència sensorial que aquest ens provoca.

Antonio Millán-Gómez, *Dr. arquitecte i catedràtic de Representació Arquitectònica (ETSAV-UPC):*

He vist a l'aulari de l'ETSAV com Daniel García-Escudero, Berta Bardí i Milà i Carles Marcos Padrós s'afanyaven a transmetre a estudiants de secundària la passió que ells senten per l'arquitectura. A Carles he tingut el plaer de comptar-lo entre els meus estudiants a Expressió Gràfica Arquitectònica IV i al Taller d'Arquitectura i Projecte, i a Dani i Berta els he conegut en la seva recerca.

Sens dubte cal apropar l'arquitectura a la societat i les seves necessitats; la qüestió cardinal és com fer-ho, cosa que no és un tema elemental quan s'adreça a estudiants preuniversitaris sense coneixements de quina cosa pot ser "arquitectura": defugir d'etiquetes improductives i opinions sense fonament, orientant vers un nivell efectiu de cultura arquitectònica i urbana, no sols serveix per aclarir criteris en la tria dels estudis, constitueix també les arrels d'una cultura ciutadana ben necessària.

Un lema vist de passada ha servit per reflexionar: SMART/ SMILE/ SENSE (és a dir, excel·lència en la visió disciplinària, amabilitat en l'actitud del treball en equip i sensibilitat vers la multitud de disciplines que ens pertoca tractar dins la nova complexitat urbana). Crec que no m'allunyo gaire si descriu amb aquestes tres qualitats l'esforç dels nostres companys i el que més necessiten les noves generacions.

Desitjo que puguin conservar l'entusiasme i la seva autenticitat. Una mirada (fins i tot ràpida) a les pràctiques portades a terme fa veure molt més que les paraules per explicar-les.

Jordi Franquesa Sánchez, Dr. arquitecte, coordinador del GILDA (Grup per a la Innovació i la Logística Docent en Arquitectura) i professor del Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori (ETSAB-UPC):

Escric aquestes ratlles per tal de donar constància de la indubtable qualitat del curs liderat per Daniel García-Escudero, Berta Bardí i Carles Marcos titulat Curs d'Arquitectura per a Futurs Arquitectes, que han desenvolupat a l'Escola d'Arquitectura del Vallès.

Aquest curs, al meu entendre, presenta una efectiva alineació entre el que convé que sàpiguen els estudiants que encara han d'encetar la carrera, els objectius que es planteja el curs quant a l'assoliment de determinats coneixements introductoris sobre el que hauran de fer al llarg d'aquesta, i els exercicis que es proposen en la intensa setmana docent. Aquesta alineació és fonamental per garantir que els objectius que es plantegen s'assoleixin de manera segura i efectiva.

I és evident que en aquest curs així és. Els exercicis de treball han estat seleccionats amb cura per tal que els coneixements i l'aprenentatge dels estudiants siguin els més alts possible, cosa que posa en evidència que en realitat en la nostra disciplina sovint és molt més important el que fa l'alumne que no pas el que explica el professor, el qual ha d'assumir moltes vegades el paper de guia i tutor. En aquest sentit, les experiències que tenen els estudiants són a la vegada molt enriquidores i

estimulants, i els permet descobrir allò que és més suggeridor i engrescador d'aquesta disciplina. No cal dir que, a més de donar coneixement als estudiants, els professors hem de ser capaços d'estimular-los, ja que sabem que quan l'interès de l'estudiant o estudianta és gran, ho és també l'aprenentatge i el resultat.

La seva aproximació a la disciplina és doncs innovadora i altament valuosa, i entenc que suposa un referent el qual convé tenir en compte en l'exercici de la nostra activitat docent.

Pere Joan Ravetllat, *Dr. arquitecte i professor titular del Departament de Projectes Arquitectònics (ETSAB-UPC):*

Coneixia l'existència del Curs d'Arquitectura per a Futurs Arquitectes que des de fa dos anys s'imparteix a l'ETSAV i que coordinen els professors C. Marcos Padrós, B. Bardí i D. García-Escudero, però recentment he tingut accés al contingut del seu programa docent i voldria parlar-ne breument i positivament.

Assistim a una diversificació generalitzada dels estudis universitaris, que especialitzen, orienten i matisen els seus plans d'estudis de manera cada vegada més nombrosa. Els estudis d'Arquitectura, immersos en aquest mateix procés, han vist augmentar la seva oferta pública i privada. En aquest sentit no podem més que animar aquesta iniciativa de l'ETSAV amb la voluntat de precisar els objectius i clarificar-ne els trets principals per tal que els futurs estudiants i la societat en general els coneguin i puguin escollir de manera raonable.

El document, malgrat la brevetat del text i del programa en si mateix, vol ser estimulant i apropar els possibles estudiants al que són els grans temes de l'arquitectura. Els seus cinc apartats, tants com els dies de la setmana en què s'imparteix el curs, repassen temes fonamentals, des del dibuix fins a la ciutat, passant per l'estructura.

Segurament, serà útil tant per als qui decideixin encaminar els estudis en aquesta direcció com per als qui optin per una altra carrera.

Plans de millora contínua

Al final de les dues edicions, s'ha passat una enquesta entre els alumnes per recollir informació de l'estudiantat i incorporar els seus suggeriments en les successives edicions del curs.

Enquesta als estudiants

- Per què et vas apuntar al curs?
- Com et vas assabentar que es feia?
- Quina és l'activitat que més t'ha agradat?
- T'ha semblat bé l'organització dels exercicis: primer ensenyar exemples i després treball pràctic en grup?
- T'ha semblat bé l'horari?
- T'ha servit per saber què és estudiar arquitectura?
- Resumeix en una frase la teva experiència en el curs.
- Després de fer el curs, tens més clar si estudiaràs o no arquitectura?

Valoració dels estudiants

Comentaris de l'edició 2012:

“Primer contacte excepcional amb l'arquitectura”; “Ha estat una experiència única, divertida, intensa i he après molt”; “Molt recomanable, dinàmic i interessant”; “Han estat uns dies intensos, amb força teoria i pràctica útil i divertida”; “La manera d'aprendre ha estat molt encertada”; “És una molt bona oportunitat per conèixer la carrera d'arquitectura”; “Està molt bé per tal d'agafar idees i una base”; “El treball en grup t'ensenya a plantejar una idea i evolucionar-la fins a arribar a un acord comú”; “Ara tinc una visió global de l'arquitectura”; “He trobat el curs molt complet i dinàmic”.

Comentaris de l'edició 2013:

“Cooperació i implicació en el coneixement sobre l'arquitectura”; “Molt constructiva, pràctica i clara”; “Fue un resumen de la arquitectura para poder entenderla mejor”; “Ha estat una bona oportunitat per començar a tastar el que és ser arquitecte”; “Una experiència molt bona per a nosaltres”; “Aproximació a la

pràctica de l'arquitectura molt satisfactòria"; "M'ha sorprès positivament"; "He pogut valorar a nivell pràctic què és l'arquitectura"; "És un curs molt dinàmic i interessant, està molt bé per agafar idees sobre el tema".

En últim lloc, la part final de l'última sessió del curs està reservada a realitzar un debat crític sobre l'experiència, en el qual cada estudiant, durant 2 minuts, exposa les seves reflexions sobre les activitats. El debat conjunt entre l'estudiantat i el professorat complementa les opinions registrades a les enquestes individuals i anònimes.

Referències

Bibliografia

- ALLEN, Edward. *Cómo funciona un edificio*. Barcelona: Editorial Gustavo Gili, 1982.
- BENEVOLO, Leonardo. *Introducción a la arquitectura*. Buenos Aires: Tekne, 1967.
- Experiències de millora de la qualitat docent a la UPC*. Barcelona: Servei de Publicacions de la UPC, 1997.
- FREDERICK, Matthew. *101 cosas que aprendí en la escuela de arquitectura*. Madrid: Abada, 2011.
- GUITTON, Jean. *Aprendiendo a vivir y a pensar*. Madrid: Ediciones Encuentro, 2006.
- HERTZBERGER, Herman. *Lessons for students in architecture*. Rotterdam: Uitgeverij 010, 1991.
- LE CORBUSIER. *Mensaje a los estudiantes de arquitectura*. Buenos Aires: Infinito, 1959.
- MARCOS, Carles; BARDÍ, Berta; GARCÍA-ESCUADERO, Daniel. *I Curs d'arquitectura per a futurs arquitectes: programa i memòria de resultats*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), 2012. Darrera modificació 15 d'abril de 2013, <http://upcommons.upc.edu/handle/2117/17801>
- MUÑOZ COSME, Alfonso. *Iniciación a la arquitectura: la carrera y el ejercicio de la profesión*. Madrid: Maira: Celeste, 2000.
- PEVSNER, Nikolaus. *Iniciació a l'arquitectura*. Barcelona: Edicions 62, 1969.
- RASMUSSEN, Steen Eiler. *La Experiencia de la arquitectura: sobre la percepción de nuestro entorno*. Madrid: Celeste Ediciones, 2000.
- ROTH, Leland M. *Entender la arquitectura: sus elementos, historia y significado*. Barcelona: Gustavo Gili, 1999.
- SOLÀ-MORALES, Ignasi [et al]. *Introducció a l'arquitectura: conceptes fonamentals*. Barcelona: Edicions de la Universitat Politècnica de Catalunya, 2000.
- ZEVI, Bruno. *Saber ver la arquitectura: ensayo sobre la interpretación espacial de la arquitectura*. Barcelona: Editorial Poseidón (6º ed.), 1991.